

XAVIER BOSCH, director
TONI CRUANYES, director adjunt

SALVADOR COT, director d'edicions

DAVID GONZÁLEZ, LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ,
subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNASI
ARAGAY, ANDREU GOMILA [Cultura i Espectacles];

ALBERT BALANZÀ [Política]; TONI BROSA [Esports];
DAVID CAMINADA [Opinió]; MANEL CASTILLA [Disseny];
SANTI GONZÁLEZ [Món]; PEPA MASÓ [Societat i
Barcelona]; OSCAR MONTFERRER [Comunicació];
ALBERT PLA [Edició]; MONTSERRAT RIUS
[Documentació]; ROBERT RAMOS [Fotografia]
Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA
AVUI.CAT: SILVIA BARROSO

VICENT SANCHIS, president del Consell Editorial

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona
DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Adreça electrònica: madrid@avui.cat
CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252

PUBLICITAT: CORPORACIÓ CATALANA DE COMUNICACIÓ, S.L. Enric Granados, 84. 08008 Barcelona.
Coordinació i reserves: Tel.: 93 316 39 04 - Fax.: 93 445 81 93 - Adreça electrònica: publicitat@avui.cat

IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD.
A efectes del que preveu l'article 32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

Jordi Cabré

Periodista i escriptor
jordicabre@jordicabre.net

Els drets i els deures

Quan el jove Ignaz Moscheles va arranjar per a piano un fragment del *Fidelio*, hi va deixar escrita la frase "acabat amb l'ajuda de Déu". L'endemà, hi va trobar afegida aquesta frase de Beethoven: "Mensch, hilf dir selbst!" (Home, ajuda't a tu mateix!). La reveladora anècdota m'ha fet arribar a algunes conclusions sobre un debat que comença a eternitzar-se a casa nostra, el debat sobre el present i el futur de Catalunya, o el que segurament és el mateix, sobre el present i el futur del catalanisme.

PARLEM I ESCRIVIM MOLT SOBRE AIXÒ. Tots ho fem, jo el primer. Podem trobar la raó de tanta reflexió traslladant-ho al terreny de la psicologia: les ànimes que en un moment es troben perdudes (qui s'ha trobat veritablement perdut sap de què parlo) tendeixen a parlar pels descosits. A pensar més que a actuar, a preguntar més que a afirmar, a témer el fracàs més que a sortir a l'arena. Acaba sent patètic. A més, cap dels qui parlem i escrivim avui sobre Catalunya ho fem sense arrossegar un to escèptic, desconfiat o amargament irònic. Un dels articles que millor han resumit aquest diagnòstic ha estat el de la Pilar Rahola en aquestes pàgines, el passat 27 de març (*Naufragi català*), on descriu l'estavellament d'un somni forjat durant la Renaixença i continuat per la Mancomunitat i la República, resuscitat després dels anys del franquisme (tal vegada molt més irrecuperables del que ens pensàvem), però actualment derrotat per la manca de grandesa general.

EN EFECTE, ENS HEM FET PETITS: hem empetitit les aspiracions, tenim debats minúsculs i actituds microscòpiques. Fins i tot Monzó ha de tirar de Dalí per fer riure a Frankfurt (i ara s'abraça a un Chikilicatre falsament transgressor), com si renunciés a la seva innegable genuïtat. En general, i llevat d'excepcions que Rahola també suggereix, és cert: finalment ens hem cregut que som un país petit i de broma. De tant autolimitar-nos i de barallar-nos pels trons o els càrrecs, ens hem anat fent ridículs i l'il·luputencs. I ara ens preguntem si tot no ha estat

"El bloqueig actual es deu en gran part a haver-nos concentrat molts anys en el dret a existir, o el dret a ser respectats, o últimament el dret a decidir. Però hem parat massa poca atenció als deures"

JAUME BATLLE

un miratge, una mentida. I si no deu ser cert allò que diuen que hi ha coses impossibles, i que per tant deixem-ho estar i relaxem-nos.

PERÒ NI EL PRONÒSTIC DE MORT O D'EUTANÀSIA, ni el pessimisme de Rahola, són les úniques sortides possibles. ¿Una determinada idea de Catalunya està avui en crisi: i què? Una crisi existencial és una situació en la qual no es pot afrontar un nou escenari amb els recursos antics i coneguts: res més. Una crisi existencial pot ser l'esdeveniment més bell i important en la vida d'una persona, ja que, si es resol de forma positiva, li permet agafar un impuls definitiu. La tinta vessada els últims mesos sobre el rumb del país respon a les preguntes clàssiques d'aquests processos psicològics: qui sóc? D'on vinc? On vaig? I la clau de l'èxit d'aquests processos és quan, en lloc de romandre crònicament cansat i deprimat, l'afectat proclama: "Doncs no penso anar-me'n ara i d'aquesta manera, perquè justament ara començo". Com als programes de televisió: "No se'n vagin, que ara arriba el millor".

ARA (O BEN AVIAT) ARRIBA EL MILLOR per a Catalunya. L'única condició per tal que això succeeixi és, a banda d'esperar que els pessimistes s'apartin, tenir tan assumits els nostres drets com els nostres deures. Home: ajuda't a tu mateix. El bloqueig actual es deu en gran part a haver-nos concentrat molts anys en el dret a existir, o el dret a ser respectats, o últimament el dret a decidir. Però hem parat massa poca atenció als deures. El deure, més enllà de profecies apocalíptiques, de decidir si viurem o si morirem (¿o és que no hem de decidir-ho nosaltres?). I d'estar-ne segurs, i de desafiar el destí actuant en conseqüència. El deure d'expulsar de la política la petitesa del sectarisme, i d'ignorar tots els qui camuflessen d'escepticisme (o de mofa dadà) el seu propi fracàs generacional; també el deure personal de ser eficaços, i d'assumir riscos; el deure de ser generosos i magnànims però també el d'autodeterminar-nos, d'emancipar-nos, d'impulsar la nostra revolució. I de fer-ho amb alegria. Més enllà de salvar res, tenim el deure de vèncer. O sigui que ara ve el millor: no canviïn de canal.

EN DIRECTE

L'educació bull

David Bueno

Professor i investigador de genètica de la UB

Un dels pilars fonamentals de la societat és l'educació. Fa temps que ens trobem en un impàs educatiu, la qual cosa em preocupa personalment i professionalment, com a coordinador de biologia del Consell Interuniversitari de Catalunya. La setmana passada es va fer públic l'avantprojecte de llei de la reforma educativa, amb propostes molt valuoses que inclouen l'increment d'autonomia dels centres i el contracte escolar. També hem estrenat una reforma de l'ESO, la segona en pocs anys, i el setembre que ve s'ha de començar a aplicar el nou batxillerat. Molts canvis en poc temps, que malauradament ningú ha explicat de forma clara perquè tothom s'hi pugui sentir implicat i els puguem assumir de forma col·lectiva, sense caure en la massa sovintejada tònica de dinamitar per sistema qualsevol iniciativa que no sigui pròpia, una tendència suïcida que sembla que s'enquista cada cop més a la societat catalana. Tanmateix, cal no precipitar-nos. Fa dues setmanes un alumne de 4t d'ESO deia a la *Bústia* de l'AVUI que ha de triar quin batxillerat vol, però a hores d'ara els currículums que s'han d'estrenar al setembre encara no han estat aprovats. L'educació bull, però si el foc és massa fort l'olla vessarà. És millor cuinar totes aquestes reformes a foc lent, perquè totes les sensibilitats quedin integrades en un pacte nacional per l'educació que doni estabilitat als entorns i programes educatius, defugint la immediatesa de la foto oportunista que alguns –o molts– polítics busquen. Això és el que més mal ens fa com a país, i mutila greument el futur de qui ens ha de succeir.

Esther-Ricard

Ignasi Riera

Escriptor

No, no parlaré ni del Reial Madrid, ni del Barça, ni si hi ha d'haver passadís per als campions al Bernabéu (és a nosaltres a qui el Barça –jugadors, directius, equip tècnic– hauria de

fer un passadís de flagel·lants per demanar-nos perdó per com fa un any sencer que ens estufen). Prefereixo parlar de l'Esther Boix i del Ricard Creus, la pintora i l'escriptor, que viuen una vida interior intensa en un marc que comença a ser residual a Catalunya: la vista des de la caseta del Perer del Corb, a tocar de Santa Pau, de les Preses i de la fageda de can Jordà, és de les que impo-

sen serenitat, lectura fèrtil, desig de pintar amb paraules i amb colors. Recordo Sant Joan de la Creu: "La música callada, / la soledad sonora, / la cena que recrea y enamora". L'exposició gironina, amb aires d'antològica, de l'Esther (2006-2007), *Miralls i miratges*, promocionada per la Fundació Fita, ha propiciat l'edició d'un catàleg que inclou un text on Esther Boix traça les fites del seu

itinerari artístic: de lectura obligatòria per a la gent que es mou en l'univers de les arts plàstiques. Fa anys vaig prendre part en l'edició de *36 poemes a partir del 36*, de Ricard Creus, de qui he anat llegint, presentant i comentant la poesia i la prosa. Que n'és de sòlida! I de sensual! Un Ricard que escriu, sol i ben sol –i no de dol– però que ha emmagatzemat paraules, im-

pressions sobtades, esclertes de llum, perplexitat davant d'altres universos culturals com, per exemple, *Vol Barcelona-Mèxic* (2000), i que les ha viscut en diàleg permanent amb l'Esther, amb l'Adrià i la Maria, amb en Joel. Val la pena viatjar de Madrid a la Garrotxa per compartir una estona amb l'Esther i amb el Ricard. Després de berenar amb ells vols llegir i vols viure, com el Comte Arnau.